

## SZERKESZTŐI IRODA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap azellemi részét  
illető közlemények czimzendők.

## AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona.  
Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adtnak vissza.

## ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

## KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

## HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy ccentimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők  
és iparosok érkezőkben részletesen. Reclam sora: 1 frt.  
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

## Nyiltéri cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

## Bomlás a kormányban.

A Tisza-klikt folytatja a megkezdett aknamunkát.

Egyidőben, mikor a Tisza-klikt befolyása szembetűnő nyíltsággal kezdett érvényre jutni, félhivatalos oldalról ugyancsak igyekeztek főleg a Wekerle-kabinetet kimosdatni azon vád alól, hogy a Tisza-klikt befolyásának enged.

Már akkor tisztában lehetett azonban mindenki azzal, hogy a félhivatalos lapok szemérmetlen tagadása minden tényről összeütközésben van.

Vagyis a tények egyenesen ellene bizonyítanak a hivatalos czáfolgatásnak.

Mikor Wekerle megalakította a kabinetjét s abba Tisza Lajosnak is miniszteri tárczát juttatott, ebben a tényben mindenki a Tisza-klikt eltagadhatlan befolyását látta érvényesülni.

Ezt ok nélkül tagadják mert a szemmel látható tények még is csak nagyobb értékűek a jól ismert félhivatalos czáfolgatásoknál.

Most az újabb felmerült, s a jól értesült politikai körökben teljes hiteleknek ismert tények még jobban bizonyítják azt, hogy Wekerle nem csak hogy nem volt képes magát a Tisza-klikt befolyása alól felszabadítani, hanem ez a befolyás egyre tágabb tért foglal és egyre jobban bénítja meg a kormány működését.

Most már nem kevesebb mint arról van szó, hogy az egész Wekerle kabinet fenekestől felforgatassék csak azért, hogy Tisza István, a ki most az aktív politika családi képviselője — bejuthasson a kabinetbe.

Hogy az megtörténhessék: gróf Csáky Albinból erőszakkal beteg embert csinálnak s jó szerencse, hogy az öreg Vay Miklós báró végkép kivénült a főrendiház elnökségéből.

Tovább menve: gróf Bethlen András minisztert meg kell buktatni magában a pártkörben ha már nem nyílik alkalom arra, hogy magában a parlamentben essék valamely komoly érdeknek áldozatul.

Meneszteni kell Lukács Bélát is, hogy ez uton a megürülőndő kereskedelmi tárcza átadásának Hieronymi Károlynak a jelenlegi belügyminiszternek.

Már most, ha így megürül a belügyminiszteri tárcza, azt Tisza István veszi a kezébe, a ki már rég ki-

jelölte magát a belügyminiszteri állásra.

És mert Tisza István alatt gróf Andrassy Gyula nem akar államtitkár maradni — hát belőle — a kultuszminiszter kell csinálni.

Ezek és ehhez hasonlatos tények, melyek úgy látszik komoly dolgok — egyenesen azt bizonyítják, hogy a Wekerle-kabinet — épen most egy nagy akció kezdetén — elemeire bomlik, s hogy mi haszna lesz az országnak ebből az újabb bomlási processusból — azt nem nehéz megérteni.

Hogy politikailag helyes és megfontolt dolog — e egy nagy reform küszöbén a Wekerle kabinetnek helyet engedni egy klikt befolyásának s főleg a mindent felforgató Tisza klikt befolyásának — ezt döntse el első sorban a nemzet.

A közel jövő megmutatja, hogy Wekerlenek lesz-e elég ereje megtörni az ilyen befolyásokat, és elkerülni azt, hogy épen most álljon be olyan válság, a mely mindenkire — csak épen a kabinetre nem lehet kellemes.

## A T. Ház.

Budapest, nov. 15.

A Ház mai ülésén néhány elnöki bejelentés után megkezdtek a földmívelési tárcza költségvetésének részletes tárgyalását.

Az első szónok Papp Elek volt, aki összes gazdasági bajainkért, Ausztriához való viszonyunkat tette felelőssé.

Gróf Csáky Kálmán, a következő szónok, már elfogadta költségvetést, mert nem akarta elvitatni, hogy a földmívelés terén határozott haladás mutatkozik.

Sim Ferencz nagyon széles alapon fogott a földmívelési költségvetés bírálatába s azt akarta kimutatni, hogy a kiegyezés óta gazdasági téren nem haladás, de visszafordulás mutatkozik.

A vízzabályozások lassan haladnak előre, de a vízzabályozási adók már most is sanyargatják az alföldi gazdákat. A cselédügy rendezésére a hetvenes évek óta épen semmi sem történt. A költségvetést nem fogadják el.

Molnár Józsiás egészen a Papp Elek álláspontjára helyezkedve, statisztikai adatokból iparkodott kimutatni, hogy gazdasági bajainkunk forrása a vámközfizetésben rejlik, mely csak Ausztriának használ, de bennünket lenyűgöz és megbénít.

A mai vitában utolsónak Bernáth Béla szólalt fel, aki a Tokaj-Hegyalja érde-

kében emelt szót s panaszolva említette fel, hogy míg régebben ez a vidék éppen kitünős földmívelése miatt mindenféle kedvezményt élvezett, addig most a kormány a legmostohabb bántó módon részesíti. A költségvetést nem fogadta el.

A vitát ma folytatják, s ugyancsak ma fog válaszolni gróf Bethlen András Wittmann Jánosnak egy, hetekkel ezelőtt hozzája intézett interpellációjára.

Végül Szalai Imre rövid indoklás kapcsán a következő interpellációt intézte az egész miniszteriumhoz:

Az 1867-diki, egy az 1878-iki Ausztriával kötött kereskedelmi szerződés, midőn a közös vámterületet kimondotta, rendelte egyuttal, hogy semminemű forgalmi tárgy bármintemű beviteli, kiviteli, vagy átviteli vámmal nem illethető, úgy kimondotta azt is, hogy a vámkülzetek megszüntetendők; — ennek dacára Tirol és Voralberg a Magyarországból oda szállított gabonára 37 frttól kezdve, egész 92 frtig vet vámot 100 métermázsára; — tekintettel arra, hogy ez az idézett törvények intőzkedéseivel ellentétben áll, és nemzetgazdaságilag Magyarországára felelté sármal, melynek törvénytelen voltát a miniszterelnök ur is egy interpellációra adott válaszában elismerte, kérdem a miniszterelnök urat:

mit tett arra nézve, hogy az említett sérelms vámt megszüntetessék? és szándékozik-e az eddig is jogtalanul és törvénytelenül szedett vámmennyiséget kitüntetvén, annak visszapótlását az állam részére követelni?

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelentette, hogy az osztrák kormánytól határozott ígéretet kapott a visszasság megszüntetésére. Ezt az ígéretet meg fogja ujratni a most megalakult új osztrák kormánnyal is. A már beszédett pótlások visszatérítését azonban nem követelheti, mert ezeket a pótlásokat az előző kormányok tudtával szedték.

Szalay Imre ezt a kijelentést hátróztan eltiltette. Az előző kormányok túrték egy törvénytelenséget, de ezért a csalárd uton szedett összegeket okvetlenül vissza kell szolgáltatni. A választ ennélfogva nem is vette tudomásul, hanem kérte a válaszok napirendre tűzését.

Wekerle Sándor miniszterelnök a nemzetközi szokásra hivatkozott, mely ilyen esetben kárpótlást követelni nem enged.

Szalay Imre: Akkor elvárom, hogy a miniszterelnök ur a hibás kormány vád alá helyezését fogja indítványozni, különben mi fogjuk megtenni.

A többség a választ tudomásul vette.

ság restaurációja számára a császárt tul az Alpeseken kereste, — a mi annyit tett, — mint Olaszország nemzeti függetlenségéről lemondani s a nemzeti szolgaságot nemzeti egységnek tekinteni. Dante azon hibába esett, melyet egy századdal előbb a lombard köztársaságok elkövettek, szövetkeztek Pontidánál azon kiáltással, hogy: „Theuerorum jugum de cello excutamus“, (a németek jármát lerázzuk nyakunkról), megverték Barbarossa Frigyeset Legnanónál s azután könyörgtek neki, hogy fogadja őket vissza kegyelmének teljességébe: „in plenitudine gratiae suae recipiat.“ Uram, teremtem, mennyire igaz, hogy nincsen semmi új dolog a nap alatt! Tudnék nemzetet nevezni, a mely nem disszidens nélkül küzdött az idegen uralom ellen, s azután, mikor ez nem is saját erejével fölibe került, nem elégedett meg azzal, hogy túrté (mert ez jobb idők vártában megfogható volna), hanem a receptiót in plenitudine gratiae még vivmánnak is magasztalta. Azon dolgok közé tartozik az, a melyekre nagyon is ráillenek bölcs Salamon eme szavai: „ez is hiábavalóság és lelki gyötrelm.“

Petrarca helyesebb irányban gondolt az olasz nemzeti egységre, Brutusok, Gracchusok és Scipiók köztársaságának felállításából remélte, azt, hanem a Brutusokat és Scipiókat Coladi Rienziaban vélte feltárlhatni. Rómának e híres tribunusa kétségteletlenül rendkívüli ember volt, csaknem esodának látszik, hogy minő hatalommal emelkedett Itáliában, minő tekintélyre császárok, királyok, fejedelmek előtt, de hatalma nagyon

## A polgári házasság felbontása.

Schlauch püspök memorandumához terjedelmes mellékletet csatolt, melyben rámutat azokra a veszedelmekre, melyek szerinte a házasság felbontásából erednek. E melléklet mindenekelőtt magát a javaslatot ismerteti és mert ez az első hiteles közlés a javaslat e fontos részéről egész terjedelmében adjuk magát a javaslatot. — E szerint:

95. §. A házasság megszűnik bírói felbontással a következő esetekben;

1. Házasságtörés.  
2. Természetelleni fajtalanság.  
3. Tudva, hogy házassága még fennáll új házassághoz; és még a házasság előtt elkövetett 2. alatti bűnök sem vétetnek ki, legalább világosan nem.

4. Hűtlen elhagyás, melynek kellékei:  
a) szándékoan és jogosulatlanul az életközösségnek megbontása, bírói határozattal annak visszaállítására köteleztetés és ennek egy év alatt igazolatlanul meg nem felelés;  
b) ismeretlen tartózkodása annak, a ki-nek legalább egy év óta híre veszett; az életközösségnek egy év alatti visszaállítására bírói hirdetményvel való sikertelen felhívás.

5. A házastárs élete ellen törés.  
6. Testi épsége vagy egészsége megromlásának czélzatával, súlyos bántalmazás.  
7. Büntett miatt halálra vagy legalább öt évi fegyházra vagy börtönrre ítéltetés jogerősen még ha házasság előtti is a büntett, ha a kötéskor azt nem tudta a bontáskérő házasság.

8. Ha a háztartási kötelességeket szándékos magaviselet által súlyosan megsérti a másik.  
9. Erkölcstelen élet megalkodott folytatása.  
10. Házasság után öt évnél rövidebb tartamu fegyházra vagy börtönrre, avagy nyereségvágyból elkövetett vétség miatt fegyházra ítéltetés.

Azonfelül a 1—10. sz. alatti okoknál a házasság felbontásának és életviszonyainak gondos figyelembevételével bírói meggyőződés arról, hogy a bontást kére a további életközösség elviselhetetlenné vált.

E tíz pontot veszi most bonozkés alá a tudós főpap kitüntetésű mennyire sértik ez intőzkedések a felbontatlanságról szóló dogmát. Majd következőket írja:

A nem polgári tisztviselő előtt kötött házasság semmiséghez még ítélet sem kell; pedig lesznek ezentul is a polgári formát mellőző, de Isten és a lelkiismeret előtt valódi házasságok. Hiszen maguk a házasságok ezért nem is büntetendők, csak az egyházi kötésnél közreműködő papok sujtatnak ke-

mény büntetéssel, a kik ennek dacára, sürgős szükség esetén, halálos ágyon lelkiismeretük szavának engedve, esketni fognak.

A javaslat súlyos büntetést szab a papra, a ki a polgári házasság megkötése előtt a feleket egyházilag egybeadja (1000 korona) és ezáltal egyfelől a papok lelkiismeretét súlyosan érinti, másfelől épen ez által akarja a biveket kényszeríteni, hogy hitőket, lelkiismeretüket mellőzzék, alkalmatlanságoknak, sőt költéséges időpazarlásnak és zaklatásoknak vessék elő magokat.

Az kétségtelen, hogy a kath. felet, hogy lelkiismerete nyugodt lehessen. sőt, hogy a szentségekhez járulhaszon, az ily világi bírósági ítélet ki nem elégíthet, tehát annak az egyházhoz kell fordulni, mit ugyan nem tilt el a javaslat; azonban számos esetekben az egyháznak a bíraskodás lehetetlenné van téve, mert a bizonyítási eljárásban léptenyomon al hat és előálland a nehézség.

Végül összehasonlítást tesz Schlauch püspök a katolikus egyházhoz és a polgári házasság felbontatási körülményei között.

## Schlauch püspök memorandumuma

Schlauch püspök memorandumából, melynek közzétételére a tudós püspök ő felsége engedélyt kérte, közöljük a következőket:

A törvényjavaslat — kezdi Schlauch püspök — melyen járó változásokat van hivatala Magyarországon előidézni. Minden eddig létezett házassági jogviszonyokat nem létezőknek tekintvén: egészen új elvek szerint egészen új alapon, — nem a százados jogfejlődésre támaszkodván, hanem az ideális jogállam ma még ki nem forrt, Magyarországon pedig csak jogi kathedrákon előadott princípiumai nyomán akar házassági jogot teremteni.

Hogy ezen kísérlet a házasságnak jogi szilárdságát és ezzel annak erkölcsi alapját meg fogja ingatni, arról semmi kétséget nem hagy fenn azon körülmény, hogy egy intézményt, mely majdnem kétezer éven át valóságos alapon nyugodott, melyben Magyarország népei eddig az isteni és emberi jognak közösségét látták és a melyben a lelkiismeret szabadságának legkiváltágotabb menhelyét tisztelték, — egy tollvonással elszakítja azon forrástól, melyből eddig táplálkozott, „tabula rasa“-t csinált ott, a hol annyi százados jogszokás, annyi családi tradíció, annyi ragaszkodás és kegyelet összehalmozta azon erkölcsi tökélet, melyet a magyar társadalom mint nemzeti fontartó tényezőt eddig feltétlenül megőrzött.

A törvényjavaslat a memorandum szerint általában sért minden vallást.

A polgári egyenlőség nem abban van, hogy a házának minden polgári egy kérelhetetlen törvénynek Procrustes agyába szoríttassanak; hanem abban, hogy mindenki a maga, törvény által biztosított, jogkörében szabadon mozoghasson. Ez pedig épen a törvényjavaslat által lehetetlenné lesz téve.

Élték Magyarország népei eddig is e szabadsággal, midőn saját jogaik alapján kö-

bevilágított a jövőndő sötétségébe, fényt fel-fogták a titkos társaságok s ápolták, miut Vesta szűzei az örök tüzet.

## Szegény kis Judith.

Angolból fordította:

A m i c a.

I.

(Folytatás.)

(2)

— Hiszem, hogy te úgy gondolkodol, — de én nem teszem azt. Te éreztecs hajlandóságod magadban a társaság mulatságaihoz ismét részt venni, de én szívesebben maradok itthon. A mostani környezetem között inkább veszek egy kis penészt magamra, mint hogy ismét a külvilággal érintkezzem.

Griffin kisasszony kövér kezét dörzsölve sóhajt.

— Én azt gondolom, hogy április el-sején indulhatunk, — mondá fejét kissé feloldala tartva.

Griffin ur hangos, de nem szívélyes kacagásban tör ki.

— Jobb lesz másodikára halasztani — Április elseje nagyon gyanus — mondá meg-gorván; s ha olyan hamar indulsz, az ember-nek nincs ideje némi rendelkezéseket tenni. Hova akarsz szállani, midőn oda érkeztek?

— Oh Samu, gondoltam én arra, — válaszolá Griffin kisasszony a tárczáját kivéve, melyből egy kis nyomtatott hirdetését vett elő. Hallgass ide, — folytató — „Kiadó szállás, elegáns bútorzattal, Brownrig Terrasz, Kensington. Szalon. ebédlő, három háló és egy fűrdő szoba, házi kényelem, kitűnő főzés.“ No lásd — hát nem a gondviselés uja látszik ebben? És „házi kényelem“ ez volt az, a mi megragadta figyelmét.

## AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1893. november 16.

## Dante, Petrarca, Machiavelli.

(Kossuth könyvből.)

Az olasz nagy elmék már századok előtt belátták, hogy e bomlott kévékét szertebeul-lás állapotából Olaszországot csak a nemzeti egységgé tömörítés mentheti meg: belátta Dante (1265—1324), belátta Petrarca (1304—1374), belátta Machiavelli (1469—1527).

Dante az olasz nemzeti egységet a római császárság restaurációjának eszméjében kereste. „Jura monarchica cecini“ (monarchicai jogokat énekeltem); így szól ravennai sirjának ő magától eredő felirata. Hogy e monarchiai elvben kereste Olaszország nemzeti egyesítését, e miatt korának színvonalán a bámulatig kimagasló értelmiségének nem te-het a történelem szemrehányását, az korának irányában lelki magyarázatát. Én republikáns gondolkodású ember vagyok, nem is hiszem, hogy gondolkodó ember más lehessen, mert az csakugyan a józan észsel ellenkező fogalom, hogy egyes dinaszták uralodása vessen fel magát a társadalmi szervezet céljául s a nemzetek és ő birtokuknak tekintessenek, uralkodásuk tárgyává degradáltaknak. Tudom, hogy amint minden emberi intézménynek, úgy a republikánus kormányformának is vannak árnyoldalai, hanem politikai számtanom a republikánus fölfénybe helyezi az ez ideig ismert kormányformák közt; de különbséget tudok tenni az elmélet és a gya-

korlatias megvalósíthatásának ideje s alkalma közt; hiszek elméletem gyakorlati jövőndőjében, nem csak hiszek, de meg is vagyok felőle győződve, hanem bölcsnek tartom a Prédikátor azon mondását, hogy: „ideje vagy az ég alatt minden akaratnak.“

Én a monarchiát kormányformának tekintem és semmi többnek; gondolom Manzoni mondja, hogy: Una feroce forza il mondo possiede e fa chiamarsi diritto (egy vad erő birtokolja a világot és magát jognak nevezeti); hogy egy monarchia a maga uralkodása érdekeit a nemzet érdekeivel szembeállítsa, vagy épen fölébe helyezze s ezt jog-nak nevezze, azt káromlásnak tartom, de szerencsésnek vallom azon nemzetet, a melynek történelmi feladata csakis a kormányformára szorítkozik, mert vannak helyzetek, melyekben a kormányforma a nemzeti érdekek sorozatában nem első helyen áll; ilyen volt a földrajzi elnevezéssé süllyedt Itália helyzete. Hogy tehát Dante az e helyzetből kibontakozást a monarchiai elvben kereste azt, számotvetve korának viszonyaira, megfoghatom, de hogy oly monarchiában kereste, mely házáját idegen érdekű monarchiának igájába fogná, azon csodálkozom, mert, ha a Prédikátor bölcs mondata szerint minden akaratnak meg van is a maga ideje, meg-va-annak, hogy egy nemzet ideig-öráv-túrje és megvan annak is, hogy lerázza nyakáról az idegen érdekű hatalom jármát; de, hogy az idegen uralomba bele nyugodjék, vagy azt épen nemzeti léte biztosításának tekintse, az valóságos képtelenség. — Dante épen ezt csölekedte, mert a római császár-



anytermelés-ről. 2., Tisztelettel jelentése. 3., Köszöntőgyűjtő tárgyalása. 4., Indítványok. Interpellációk. Amon Vilmos s. e. elnök. Asztalos Lajos helyett főjegyző László Ambrus.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** az illetékes iparcsoportok tagjainak felhívást intézett szövetkezések alakítására: A gyárak és nagyipar versenye egyre nehezebbé teszi a kis- és középiparos helyzetét. E verseny ellen a már megpróbált módok közt legtöbb sikert biztosított eddig az, ha a kisiparosok társulása vagy szövetkezetbe tömörültek és közös szabályozással és anyagi erővel állították elő készítményeiket. Ilyen szövetkezetek közös termelése és hasznosítása nemcsak a külföldi, hanem az országban is keletkeztek és virágosznak már régóta, de hazánkban is kezdene alakulni, sőt már alakultak is és pedig teljes sikerrel.

— **A kolozsmonostori gazdasági tanintézet** tegnap és tegnapelőtt Ruzicska államszervezői osztálytanácsos vizsgálatot tartott. Az intézetben természetesen mindent a legnagyobb rendben a számadásokat a legpontosabbnak találta. Ezért az elismerés Vörösi Sándort, az intézet kitűnő igazgatóját illeti. Ruzicska osztály tanácsosa a gazdasági tanintézetben kívül vizsgálatot tartott még a kolozsvári dohánygyárnál is.

— **A királyné nevenapja.** November hó 19-én Erzsébet királyné 8. Felsége nevenapján délelőtt 9 órakor a főtéri rom. kath. anyateplomban ünnepélyes isteni tisztelet lesz.

— **Társas estély.** Meghitt társas estélyt rendeztek tegnap este a kolozsvári erélyke múzeum és azzal rokon testületek. Az estélyt a főúri kaszinó épület alatt levő Szilágyi Béla éttermében tartották. A társaságnak az erélyke múzeum órá bemutatása a legnagyobb érdekelt honvéd fényképeket, melyek igen nagy számban vannak és a melyeknek egy tekintélyes része Szolnok-Doboka megyéből, Duny-fivérek a kolozsvári újabb letelezése adományából jutott a múzeum birtokába. Néhány Réttyi Antal Ferenc örömről, ki a 11. zászlóaljban is szolgált, s kinek arcképet a múzeum számára életnagyságban elkészítette bátyja Réttyi Antal János alezredes, több érdekes történelmi részletet hoztak felszínre. — Majd Réttyi Antal Jánosnak, a 11. zászlóalj zászlóaljra szóló ismertetését olvasták fel, ki levele végén melegen emlékezik meg Vég Bertalan és Inczedy Samu ezredesekről, kikkel az életben még egyszer találkozni óhajt.

Lovag Nehrebecky György az ungvári honvéd-egylet elnöke is tudósította a testületet, kijelentvén, hogy a kolozsvári orsz. erélyke múzeumot kitűnő elme éllel gondolkodnak látja, az ungvári bajtársak arcképeit és életrajzi adatait összegyűjtötte és alapja javára pénzt is szándékozik gyűjteni.

Nagy tetszéssel fogadta a társaság dr. Eder József 48—49. évi hadnagy, orvos és a székesfehérvári honvéd egylet elnökének sok szellemmel megírt fejtételeit, melyet a Történelmi Lapok szerkesztője olvasott fel.

Azt a kérdést veti fel, fogynak-e vagy apadnak a honvédek? s utal Garibaldi híres ezere csapatjára, melynek ezer harcosát dacára, hogy megtizedelték, ma mégis 3—4 ezere van azoknak a száma. Kimutatja 1867-után a honvédek igazolásának elmaradása okait, a kik csak most jelentik be, hogy honvédek voltak. Szép közleményét az újabb igazolással mutatkozó látszólagos csapódására utalva így végzi:

„Hanem ez csak látszólagos csapódás, tényleg azért napról-napra fogyunk és pusztulunk. — Ámbár lassabban, mint az első; mert alig egy-két esetet kivéve hatvan éven aluli honvéd már nincs. A statisztika szerint pedig, — a ki már elérte a 60-dik élet (rendes körülmények között) még 12 évre — a ki elérte a 70-dik élet még 7 évre, — és a ki elérte a 80-dik élet, még 4 évre tarthat számot. És azt is a statisztika tanítja, hogy 100,000 ember közül 17,000 éri meg a 70-ik élet, 4800 pedig a 80-dik élet. Nem oszthatatlan számok ezek, kivételek vannak, de mégis a legtöbb esetben beválnak. Nem érik meg tehát 48—49 honvédek irigyei és gunyolói, hogy e kicsi tábor egy pár rövid év alatt végkép kidűljön. Élni fog abból egy csoport még jó ideig, élő emlékek a nagy időknek, melyek őket teremtették... Éljen is még soká, mert szüksége van anyagi korunknak önzetlen példákra, a homályos éjnek egy kis fényugrára, hogy nemzedékről nemzedékre fenntartva a nagy idők szellemét, ne teljestüljön a költő aggodalma:

„Teremt e Isten több magyart,  
Mig a világ, meg napja tart,  
Ha minik is elfogyának?”

A tetszéssel fogadott közlemény tartalmulag meg fog jelenni a „Történelmi Lapok” közlembeli számában.

Az öreg honvédek az estélyen megbeszéltek a jövő közgyűlés részleteit.

As estélyen a többiek közt ott láttuk a következőket:

Bay János, Münster Ede, Szucsák Lure, Kalmár Antal, Nedorosták János, Vincze István, Vincze Istvánné, Kömives Gerő, Esztergár Kristóf, Tanczer János, Sipos Károly, Kuszó István, Poszler Gyula, Poszler Gyuláné, Veresz Endre stb.

A társas estély a legvidámabb hangulatban 11 óráig tartott. — n.

— **„Arany-czigány” forlanta.** Önk persze nem ismerik az „Arany-czigány”-t. Barna, mint az erdei kökörcsen és azért nevezem én czigánynak; de a szíve, de a lelke, de a gondolata arany és ezért úgy hívom, hogy „arany czigány”. Messze lakik innen, de egy szomorú hírre, a messziségből is ide dobott a szíve. Ez a szomorú hír pedig a nyolcz árvaal nyomorba jutott özvegyről szólt, a kire felhívtuk a „közresztvétel” Arany-czigány valamik munkát végzett az édes anyjának, a miért egy forinttal honoráltatott. Nem vett vele szalagot, pedig leány, nem vett vele csemegét, pedig gyermek, — hanem mikor elovasta azt a szomorú hírt: szelid szemeiben megcsillant a könny és elküldte a forintját, hogy ezzel is letörölje annak a másoknak a fájdalmat könnyét. „Arany-czigány” szegény, de igen sok gádgágnál is gazdagabb abban a kincseben, melynek neve szeretet és a melynek fénye szebb és ragyogóbb, minden földi csillogásnál. (t. p.)

— **Tűz ütött ki az este Kolozsváron két helyen is.** A Károli kórháznál a kéményesprő vigyázatlansága folytán kigyúlt egy kémény s már a fedél kezdett tűzre fogni, a mikor a tűzoltók kivonultak. A női képzőintézet telken pedig egy raktár gyúlt meg. A tűzoltók kivonultak, de a deszka-építet nem tudták megmenteni. Szerencsére, hogy sem az intézetet, sem a művendékek holmait kár nem érte. A tüzeseteket a tűzoltók tegnap az örtoronyból a nagy kő miatt nem vehették észre, telefon felhívásra vonultak ki a kórházi tűzhöz és a kúlmagyardi utcái templom harangjelsége adta hírt a női képzőintézetben keletkezett tüzet.

— **Az egyetemi kör** tegnap tartott közgyűlése élénk hangulatban folyt le. Ugy az ifjúság lelkesedése mint a nagy. Rektor megjelenése magas színvonalon tartott elhatározta a közgyűlés, hogy Erdélyi intelligens közönséghez felhívással fordul, melyben anyagi támogatást kéri azon czélhoz, hogy a kört a millenium alkalmával nagyobb alapokra helyezze. Brandt József rektor ur örömmel fogadta az indítványt s megígérte, hogy 50 forint nyitja meg a gyűjtést. A közgyűlés a kegyes adományért hálás köszönetet fejez ki, folytatódott elhatározta, hogy ez év folyamán több, kisebb műsorral egybekötött tiszteletnyilvánítást rendez, továbbá, hogy az ifjúság szellemi munkálkodásának bemutatására évkönyvet ad ki. Legkiemelkedőbb pontja a közgyűlésnek a Jókai jubileumban való részvétel elhatározása volt. Kremer F. Miklós lelkes hangon indítványt, hogy az Egyetemi Kör is ünnepelje meg hazánk koroszu íróját, kitűnő örömmel fogadták s Herpei Irán indítványára dísztagnak is megválasztották. Elhatározta a közgyűlés, hogy a jubileum alkalmával Jókai felolvasó estélyt rendez. Az előkészítő bizottságba megválasztották: Szekovits Aurél, Somló Bodog, Knörr Ferenc, Kremer F. Miklós és Herpei Irán. A közgyűlés a Rektor életével oszolt szót.

— **A vajda-hunyadi templom.** Hunyadi régi vára közelében porladóban van az a régi templom, melyet Bethlen Péter gróf emelt 1640-ben. A vajda-hunyadi református egyházhoz templomának falai megpredesteztek, tönkora omladozik. A szegény egyházközösség saját erejéből nem képes a templomot restaurálni, ezért a közönséghez fordul segítségért. Az egyházközösség ma felkívást bocsátott ki. Az adományokat Vajda-Hunyadra a református lelkésznek kéri.

— **Hány szerencsétlen nap van egy esztendőben?** Lapunk egy kolozsvári barátja egy régi könyvből a következőket bűngesztelte ki:

Van 45 szerencsétlen nap évenként, egyszer úgy mint máskor, u. m.

|            |                      |
|------------|----------------------|
| Január     | 1. 2. 6. 11. 17. 18. |
| Február    | 8. 17. 18.           |
| Március    | 1. 12. 13. 15.       |
| Április    | 1. 5. 13. 17. 18.    |
| Május      | 8. 10. 17. 30.       |
| Junius     | 1. 7.                |
| Julius     | 1. 5.                |
| Augusztus  | 4. 5. 6. 18. 26. 30. |
| Szeptember | 1. 15. 18. 30.       |
| Október    | 15. 17.              |
| November   | 1. 7. 11.            |
| December   | 1. 7. 11. 17.        |

Ezen írást a bécsi bibliothekából írták ki. Szóke ur 1788-ik évben, 45 szerencsétlen napot számlál, a mint egy bizonyos görög tudós magyarázza, hogy a kik ezekben a napokban születnek, betegesek és semmi módon meg nem gyógyulhatnak.

Ezen szerencsétlen napok között három a legszerencsétlenebb, a mint alól magyaráztatik, meg kell jegyezni, hogy a fennebb megírt napok közül valamelyikbe születik gyermek, az nem sokáig fog élni és ha meg is él, egészségtelen, szegény állapottal leszzen

ha valaki az napokon kázásodik meg, örökös szegény állapottal leszzen és örömebbé elválnának egymástól, minthogy egész életében szegénynek legyenek.

Ezekben a napokon egyáltalában — ha lehet — semmi olyast tenni, sem szántani, sem vetni, se plántálni, se utra indulni nem jó, ezeket el kell kerülni az napokon, de ezek közül három a legszerencsétlenebb nap április 1-ső napja, melyen Judás született. Augusztus 4-ik napja, melyen Lucifert és több pártos angyalokat az égből lehánytak. December 1-ső napja, melyen Zodoma és Gomora tűz által elpusztítottak. Megnyugtatójuk különben olvasóinkat, hogy ezekre a szerencsétlen napokra nem lehet sokat adni, mert egyik munka társunk, kire 3 szerencsétlen nap esett, kikorrigálta azokat és így senki sem tudhatja biztosan, melyik nap szerencsétlen nap.

— **Az új országház bokréta ünnepe.** Az épülő új országházban a napokban tartják meg a bokréta ünnepeit. Az épület külső része ugyanis a legfelső párká nyig készen van, sőt néhol már a tetőzet is készült. Az országház építő bizottsága az alkalmából a kőfaragó és kőműves munkások jutalmazására tízezer forintot szavazott meg. Kikötötte azonban, hogy az épület felállítására és a sokaság mulatására ne teressék meg, hogy a munkások pénze megmaradjon. Mihelyt a miniszterelnök jóváhagyása leírkezik, a munkások közt kiosztják a pénzbeli jutalmat, a mire rászolgálták, mert egyik-másik munkás immár nyolczadik éve dolgozik az épületen. Az új országház építését erre az évre befejezték s még csak a tetőkön és tornyokon dolgoznak napfényes időben. A jövő tavasszal a főkaput építik tovább, hogy az a mileniumra elkészüljön és benne megmaradjon legyen a király előlétele alatt tervezett díszoroszgyűlés. Az építészvetszőség a napokban állapította meg az épülete jövő szoboralkotó helyét. E szerint a külső homlokzatára jónak időrendi sorban az összes királyainkól kezdve V. Ferdinándig. A szobrokat magyar művészek készítik s már eddig többben befejezték mintáikat. Az új országház építésének előrehaladását névvel az alakuláson megy át a palota környéke is.

— **A pápa állapota.** A pápa egészsége állapotáról az utóbbi hetekben nyugtalanító hírek voltak elterjedve. Ezek ellenében most Rómából azt táviratozták, hogy XIII. Leo pápa egészsége teljesen helyreállt. A szentatyá tegnap a francia nagykövetet magánkikhallgatáson fogadta. Ugyanaz nap a limegesi püspököt fogadta a pápa, csütörtökön pedig 4000 zarándok érkezik Lombardiából a Vatikánba, mely alkalommal a szentatyá a bazilikában misét fog mondani.

— **Égő katonai épület.** Pnemiből távirátja: A Fejös-képtárol szamban, a pályaudvarról 600 lépényire fekvő katonai épületben, melyet egy gyalogkatonaság őrzött, nagy mennyiségű élelmi és hadiszer volt felhalmozva. A tűz még mindig tart. Minthogy az épületben két tonna robbanóanyag is van, robbanástól kell tartani s az oltás lehetetlen. A tűz keletkezésének okát nem tudják. A kár meghaladja a 100 ezer frankot. Emberélet nem esett áldozatul. Minthogy minden pillanathon a robbanás bekövetkezéséről tartanak az égő épületet a vasuti állomástól őrzik. A műszaki tisztek azt mondják, hogy a robbanás még az éjjel be fog következni, de súlyosabb következményei nem lesznek.

— **Mikor a királyjegyben jár.** Most, hogy harmincznegyedszer lépnek házassági frigyre a Habsburg és Wittelsbach fejedelmi családok sarjai s Münchenben nagy előkészületeket tesznek a főhercegi ház főnyes megünnepelésére, megemlékezés azokról az ünnepélyekről is, melyek 40 esztendő előtt voltak Münchenben, a mikor I. Ferenc József jedyezte el unokatestvérét, Erzsébet bajor főhercegnőt. 1853 okt. 9-én indult utnak Ferenc József. A batoron sógora, Lajos herceg üdvözölte. 11-én, délután 3 órakor érkezett meg a király Münchenbe. Akkoriban még a királyok sem utazhattak olyan könnyelműen, mint manapság. 8 kalósnak érdekes, hogy a király müncheni utazása előtt résztvett az olmtáti hadgyakorlatokon és a varsói császártárlakozáson, a nélkül, hogy a sok utazás és megerőltetés kimerítette volna. Ferenc József még ugyanabban az évben karácsonykor még egyszer meglátogatta aráját.

— **Norvég amazonok.** Pár évvel ezelőtt több ismert norvég hölgy Norvégia összes hölgyeihez felhívást intézett, a melyben gyűjtést eszközöltek egy norvég hadihajó költségére. A gyűjtés eredménye 600 ezer korona. Tehát elhatározták, hogy ez összegből a német torpedó-hajók mintájára beszeressenek egy hadihajót. A részletekre nézve már alkuban is vannak egy vállallattal.

— **Öt millióért élve a koporsóba.** Párisban — mint írják a napokban meghalt egy öreg grófné, ki végrendeletében öt millió frankot hagyományozott annak, ki egy év hosszant melléje fekszik a koporsóba. Mint most olasz lapokban olvassuk, Caeróban már jelentkezett is egy fiatal ember, ki hajlandóan nyilatkozott, hogy az elhunyt grófnő kívánságának megfelel.

— **A nők szavazati joga Angliában.** Londonban a St. James Hallban Courtney Leonard képviselő elnöklése és több tekintélyes radikális párti képviselő részvételével a napokban nagyon látogatott népgyűlés volt, a melyben a résztvevők egyhangulag követelték, hogy a nők szavazati jogát törvényben mondják ki. A gyűlés határozatilag kimondta, hogy a nőket ép olyan szavazati jog illeti meg, mint a férfiakat. Azt a javaslatot, a mely azt indítványozta, hogy a nők csak bizonyos körülmények között szavazhassanak, a népgyűlés elvetette.

— **A vak tudor.** Berlinben a napokban egy csodálatos egyetemi promóverálás történt. Mayer Viksa egyetemi polgárt, a ki 1865-ben Berlinben vakon született, miután előbb a vakok intézetében nevelkedett, később a realiskolát látogatta és mint kitűnő tanuló a vizsgákat jó sikerrel tette le, promóverálták tudorrá. Az egyetemen számoltant, természetant és bölcsészetet kezdett tanítani Tanulmányai befejeztével a differenciális egyenletek tudományából tartott értekezést, e mely mint az a egyik vitató elismerte, sokkal hozzájárult a tudományok fejlesztéséhez. Az egyetemi rektor a promóverálás alkalmával melegen üdvözölte a világtalan fiatal embert, a ki annyi nehézséget küzdött le diadalmasan.

— **Adatok a telefonról.** A telefon elterjedéséről az „Economista Français” című újság érdekes adatokat közöl. Még 1883-ik év végén Belgiumnak és Németalföldnek volt a legtöbb előfizetője. A szövetesség 23 városnak ugyanis 3579 előfizetője volt. Jelenleg Svájcban 16,000 kilométer telefonhálózat van és évenként 8,000,000 beszédet közvetít. Belgiumban az 1883-ik év végén hat városban 2300 előfizetője volt a telefonnak, jelenleg 20,000 kilométer hosszú a hálózat. előfizetőinek száma pedig 6000 és évenként 10 millió beszédet közvetít. Olaszországban csak hat-hét városban van telefon az előfizetők száma 7270, tehát 340 lakóra egy telefon jut. — Nagyon haladt e tekintetben Németország, a hol tíz év előtt 5838 előfizető volt, jelenleg a telefon 120,000 kilométer hosszú, 50,000 előfizetője van évenként 257 millió beszédet közvetít. Dánországnak csak Koppenhágában van telefonhálózat és előfizetőinek száma 862. A nagy orosz birodalomban eddig csak hét városban van telefon összesen csak 2000 előfizetővel. Hollandiában a telefon 1718-n fizetik elő, hogy 469 lakóra egy telefon jut. Franciaország nagyobb városában összesen 20,000 előfizetője van. Az osztrák-magyar monarchiában az 1892-ik év végéig 43,728 kilométer hosszú telefonhálózat volt 12,000 előfizetővel; Magyarország telefonhálózata körülbelül 10,000 kilométer, előfizetőinek a száma pedig 2000.

— **Köszönet.** A cholera járvány ideje alatt a „Népkönyha” feladatát tűzte ki a város szegényeinek erős és tápláló ételtet kiadni E czélból 58 napon át adatot ki étel még pedig eleinte minden nap kétszáz hetenkint 4 napon hus, s ez idő alatt kiadott 9499 adag étel. A járvány alkalmával önfeláldozó buzgósággal közreműködtek kitéve magukat a járvány veszélyének: Mihály Lászlóné, Benel Ferenczné, Szathmári Ákosné, Gerő Mártonné, De Gerandó Antonia, gróf Vass Ottilia, Kozma Ferencné, Patáky Józsefné, dr. Göth Manoné, Papp Alajosné, Deák Pálné, Öv Donogány Gergelyné, Szász Domokosné, Dere Józsefné, Kiss Sándorné, Czifjék Albertné, Szvacsina Gézné, Somogyi Istvánné és Gyulai Lászlóné. Pénzbeli áldozatokkal járultak még a már nyugtáztakok kívül a fenntartások; Gróf Tholdi Horváth Lajosné 10 ft Hegedüs Sándorné 40 ft, mely nagylelkű adományokot s ugyisint önfeláldozó fáradozásaikért fogadják a népkönyha nevében hálás köszönetünket. — Ez alkalommal kiemeltük még azt, hogy a bizottság évi október hó 8-án tartott rendes értekezletén öv báró Wessellényi Istvánnak, a ki a cholera járvány kezdetén sokáig vezette az ügyeket egyedül önfeláldozó fáradságát jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Kelt Kolozsvárt, 1893 November hó 16-án. Donogány János s. k., jegyző. Öv gróf Schweinitz Gyuláné s. k., elnök.

## Szerkesztőségi üzenetek.

**Vitéznek.** Sz. Udvarhely. Egy régi mondás szerint; aki egyszer hazudott annak többé nem hisznek. Azért az emberek mindjárt többször hazudnak.

**Leonának.** Dóva. Boér Miklós munkatársunk egyik felolvasásában a következő csipő és találó szavakkal írta le az ember teremtését:

„Az isten alkotott egy szép világot. Minden volt már a földön csak ember nem... A mindenható egy völgyben sétált. Mellette a lilium kábitó kelyhén reszketve a vágtyól, a kéjtől, a méz édesességétől, egy tarka lepke ült...

— Megragadó kép volt ez...

— Ennye — gondolta a jószágos isten — e virág, e lepke, megérdemelné a lelket a szívet, a mozgó, lázas életet... Oda lép-hozzájuk és szól:

„Legyen e lepke férfi könnyelműen csapogó: És e virág, nő, minden Lépkéért rajongj...”

**M. G.** — Helyt. A városi közgyűlések iránt bizony kevés érdeklődést tanúsítanak a városiak. Legfeljebb egy-egy választás rászala fel közönyösségből. A költségvetés tárgyalása mindenesetre megérdemelte volna, hogy nagyobb számban vegyenek részt abban. Kívánságához képest, ha nem is minden közgyűlés alkalmával, de koronként közzölni fogjuk a megjelent és elmaradt képviselők névsorát.

**S. r.** — Torda. Sorsjegye nyert 100 forintot.

## Színház.

Tegnap este volt Iványnak jutalomjátéka, a mely minden tekintetben igen szépen sikerült. Tele ház nézte végig „A nagy Galeotto” kitűnő előadását, melyben Iványi Ernőszó szerepét játszta kiváló sikerrel. E. Kovács don Julian szerepében vívta ki nyílt

színen az este is az elismerés tisztelet. De teljes dicsőréttel kell megemlékeznünk Hunyady Margitról, Gál Gyuláról, Rátönyinéről és Rátönyiről is, a kiknek játéka ma művészi magaslato állott.

Annál is inkább érdemes színészeink esteli játéka minden elismerésre, mert a főadat, a melynek megoldására vállalkoztak, egyike volt a nehezebbeknek. Echeheray darabja ötödféles trocheus sorokban és rimekben gördül végig, a mely könnyen csodálásra csábítja a színészt, a mely a rendkívül komoly tendenciájú darab rovására eshetnék. Ebbe a hibába egyik sem esett. Ezenkívül gyakran olyan lélektani problémák és vízi szerző a színészeket, mely a legkeményebb talentumot is próbára teszi. És ezt a próbát is fényes sikerrel állották ki valamennyien.

Echeheray az emberek nagy gyöngeségét, — a mindennapi pletykát, az emberzólást — jobban mondva annak gyakran tragikus következményeit vízi színpadra és szenialitása merészségével teremti meg a drámai helyzeteket, a mely mindvégig lekötő figyelmet és fokozatosan kelti fel az érdeklődést. A katasztrófával végződő darab minden szomorúsága dacára is megnyugtalt, mert bűntette vannak azok, a kik vakon, meggondolatlanul nyomorult rágalmat koholnak. A bűnös úgy kapja meg méltó büntetését, hogy azt veszteti el, a kit meg akart menteni. A rágalomnak az esik áldozatul, a kinek érdekében a rágalmazás történik. Tehát a bűnösök végre is kénytelenek beismerni, hogy önmaguk idézték fel a katasztrófát, a mikor az emberzólás hitvány eszközével törték más ellen. Lehet, hogy jóhiszeműleg tették, de akkor is büntetettek el és bűnhődniük kell.

„A nagy Galeotto” lélektanilag is egy igen érdekes műve Echeheray-nak, a melyet mindvégig feszült érdeklődéssel kísért a nagy közönség. (t. p.)

## LEGUJABB.

(Az Ellenzék eredeti távirata.)

### Országgyűlés.

Bpest, nov. 16.

A képviselőházban ma folytatták a földművelésügyi budget tárgyalását.

A vitában részt vettek Wittman János Veres József és Polonyi Géza.

Polonyi Bethlen miniszternek muukás-ságáért bizalmat szavaz.

Ezenkívül beszélt Herrmann Ottó, Hortoványi József és Tolnai Lajos.

Bethlen gr. miniszter kétszer szólalt fel s mindenik szóhozna felelt.

A miniszter után mégégyeszer Wittman szólalt fel.

Ezután a költségvetést általánosságban elfogadták.

Az egész képviselőház ezután zajosn megjelenezte Bethlen Andrást.

### József Ágost főherceg esküvéje.

Budapest, nov. 16.

József Ágost főherceg esküvéje tegnap d. e. 11 órakor volt.

A polgári celebrálást Crailsheim királyi miniszter vezegte, az esketési szertartást a müncheni érsek teljesítette.

Az érsek beszédében vissza emlékezett, hogy kilencz század előtt Szent-István vezett oltárhoz egy bajor hercegnőt. Azután megáldotta őket.

Esküvő után a bajor kíséret a magyar kísérettel együtt visszavonult. A templomból kivonulva az ünnepeltet után Lipót bajor regénsherceg és Ferenc József király mentek. Az esküvői szertartás alatt Ferenc József király könnyezett a meghatottságtól.

### Az „Egyetértés” pöre.

Budapest, nov. 16.

A Bokros-Klebsperg ügyről kifolyólag az „Egyetértés” ellen indított sajtóper tárgyalása ma nagy érdeklődés mellett kezdődött.

Délután 2 óráig csak a tanukat hallgatták ki. A pör eredményét lázas izgatottsággal várja a közönség.

### Anarchista merénylet.

Páris, nov. 16.

Ma nagy izgatottságot okozott az egész városban, hogy a hadtestparancsnoksági épület ellen dynamit merényletet követtek el. A tettesek még eddig nincsenek elfogva.

## Nemzeti színház.

Kolozsvárt, péntek, 1893. november 17-én.

Somlóné Vadnay Vilma vendégfőléptével: **HOFFMANN MESÉI.**

Felolós szerkesztő:

**BARTHA MIKLÓS.**

Segéd-szerkesztő és kiadapaltaladonos:

**MAGYAR MIHÁLY.**

# H i r d e t é s e k.

20,761—1893.

tan. sz.

1104. (1—1)

## Árlejtés jegelési munkákra.

A Szamos árkában, az ugynevezett „Kis-Szamos” medrében végzendő jegelési munkákra ezennel árlejtés tartatik.

A vállalat ideje a f. év December hó 1-től 1896. évi December hó 1-éig terjedő három évben állittatik meg.

Az évi munkabér alapjául szolgáló kikiáltási ár: 4!9 frt, azaz Négy száz tizenkilenc forint.

Az árlejtés a városi közgyűlési teremben 1893. évi November hó 22-én, Szerdán d. e. 10 órától déli 12 óráig fog megtartatni.

Írásbeli ajánlat csak a szóbeli versenytárgyalás megkezdéséig fogadatik el.

Ajánlat csak 5%/-os bántpénz, illetőleg biztosíték letétele (illetőleg mellékelése) mellett tehető.

Az ajánlat az ajánlattevőre azonnal kötelező. A hatóságra nézve: a tanács jóváhagyása után.

Az ajánlatok a tanácshoz czimzendők.

A szerződési feltételek a 7. számú irodában megtekinthetők.

Kolozsvár szab. kir. város Tanácsának 1893. évi november hó 14-én tartott üléséből.

**Albach Géza,**  
polgármester.

1893. évi 4034. szám.

1102. (2—8)

## Árlejtési hirdetmény.

A marosújvári és deésaknai sóbánya-hivatalok számára 1894. évben a következő termények és anyagok szükségessége:

### I. Maros-Ujvárra:

|                                                                       |                  |
|-----------------------------------------------------------------------|------------------|
| Elegybuza                                                             | 2000 hektoliter. |
| Törökbuza (tengeri)                                                   | 1000 „           |
| Bukk tűzifa                                                           | 5000 köbmeter.   |
| Petroleum I. rangú amerikai                                           | 8000 kilogramm.  |
| Fagygyugyertya                                                        | 8000 „           |
| Ropczelaj tisztított                                                  | 1000 „           |
| Paraffin kenőcs                                                       | 1000 „           |
| Fenyő zsindely                                                        | 10000 darab.     |
| Fenyő deszka, 4 méter hosszú, 300 mm. széles, 50 mm. vastag, I. oszt. | 300 drb.         |
| „ „ 4 „ „ 300 „ „ 50 „ „ III. „                                       | 500 „            |
| „ „ 4 „ „ 300 „ „ 35 „ „ I. „                                         | 600 „            |
| „ „ 4 „ „ 300 „ „ 26 „ „ I. „                                         | 1000 „           |
| „ „ 4 „ „ 300 „ „ 26 „ „ selejtes                                     | 1000 „           |
| „ „ 4 „ „ 300 „ „ 13 „ „                                              | 1000 „           |
| Fenyőlécs 4 „ „ 60 „ „ 26 „ „ vastag, I. oszt.                        | 2000 „           |
| Fenyő széldeszka 4 méter hosszú                                       | I. „ 1000 „      |

### II. Deésaknára:

|                             |                 |
|-----------------------------|-----------------|
| Fagygyugyertya              | 1000 kilogramm. |
| Petroleum I. rangú amerikai | 600 „           |

Ezen anyagok és termények szállítását elvállalni szándékozik felhivatnak, hogy 50 kros bélyeggel ellátott és 5%/-nyi bántpénzzel felszerelt, esetleg csak egyes tárgyakra és hivatalokra vonatkozó, a pályázati feltételekben megadott módon kiállított írásbeli ajánlataikat 1893. év December hó 4-én délelőtti 10 óráig — „Ajánlat anyagok szállítására” felirattal ellátott borítékban lepecsételve — alólirott kir. főbányahivatalhoz nyújtásuk be.

Az árlejtési és szerződési feltételek a maros-újvári főbányahivatalnál megtekinthetők.

M. kir. főbánya-hivatal.

Maros-Ujvártt, 1893 november hó 9-én.

Sz 3100—1893

1096 (3 3)

## Hirdetmény.

Szamosújvár város közönsége a tulajdonához tartozó, s Kápolna községében, a galgói vasút-állomáshoz közel fekvő erdejéből mintegy 36 és fél k. holdnyi erdőterület C. üzemosztály 80—100 éves tölgy és bükkfa hozamának kihasználási jogát a

folyó évi November hó 29-én délelőtti 9 órakor

a tanács teraszán tartandó és zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen, 5000 forint kikiáltási áron felül, a legtöbbet ígérőnek eladja, illetve haszonbérbe adja.

Az árverezni kívánók zárt ajánlatukhoz a megígért összegnek 10%/-kát, a szóbeli árverésnél az alapár 5%/-kát kötelesek bántpénzzel az árverező bizottság kezéhez letenni. Egyéb részletes feltételek Ábrahám Zachár gazdasági tanácsosnál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szamosújvár sz. kir. város tanácsa.

Szamosújvár, 1893. évi november hó 9-én.

**Placintár Dávid,**  
polgármester.

**Osztán Kristóf,**  
főjegyző.

## SZABÓ GYULA női-ruha műterme

Kolozsvár, főter 12. szám.

Eddig is jó hírnévnek örvendő működésemet NŐI CONFECTIÓ készíttéssel kibővíttém, van szerencsém a n. é. Hölyközönséggel tudatni, miszerint külföldön és pedig Bécs és Párizsban kitűnően kiképzett két angol segéd, mint munkaerő alkalmazása által azon kedvező helyzetben vagyok, minden e szakmába vágó

### női Confectió darab készítését

a legujabb és legizlésebb divat szerint elvállalni és gyorsan és pontosan mérték szerint eszközölni.

Tisztelettel:

1045. (7—10)

**SZABÓ GYULA.**

Vidéki megrendelésnél elegendő egy derék beküldése és az alj előhossza.

## A legkitűnőbb ásványvizek anyaföldjének

a székelőföldnek kincses terméke!

## „RÉPÁTI”

legtisztább égvényes gyógy-savanyuvíz,

mely páratlanul szorosság vegyi összetétele és rendkívül dús, főleg kőzett szénssav tartalma folytán, ritkítja párlát a kontinensen.

### Első rangú gyógyital

különsen emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese és gyomorbajokban, gyuladós hólyag és közvényes bántalmaknál; mely betegségek ellen a „répáti” ásványvíz használata megbecsülhetetlen értékű a legmesszebb menő figyelemre méltó.

### Legfelségesebb ízű, legagészegebb borvíz,

mely tekintetben is a „répáti” ásványvíz mellett, a forgalomban levő ásványvizek legtöbbjével határozottan eltérő.

A „répáti” ásványvizet mint ritka természeti kincset tehát, úgy is mint a belső szervek betegségei ellen legcélmezebb, leghatásosabb és egyszerűen legolcsóbb gyógyító szert, úgy is mint páratlan élvezeti italt (igen jeles orvosi bizonylatok), valamint a gyakorlatból merített magántapasztalatok alapján minden célzatos elfogulatlan ívónak rendes használatára a legmelegebben — lelkiismerettel ajánlhatom.

Mindig friss töltésben kapható Kolozsvártt: Miselbacher, Herczeg Albert, Kónya és Hirschfeld Sándor uraknál, a gyógyszer-tárakban és minden nevezetesebb vendéglőben.

Kiváló tisztelettel

a „répáti” gyógyforrás kezelője:

1044 (9—75)

**GYÖRGY JÓZSEF,**

Kézdi-Vásárhelyi (Háromszék-megye.)

Tisztán kölcsönös. — Rézvényesei nincsenek.

Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb

pénzüntözés a világon.

Biztosítéki alapja

907 millió

frank.

**THE MUTUAL**  
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG  
ALAPITVA 1843.  
Biztosít emberéletet  
legtűnőbb és legelőnyösebb  
módozatok szerint.  
Prospektusokkal és tisztelettel felvilágosítással szolgál az  
Erdélyrészi aligazgatóság,  
Kolozsvártt, Belhid-utca 16. sz. alatt.

## H I R D E T M É N Y.

Ó császári és apostoli királyi felségének legfelső elhatározása folytán ezennel megindittatik a

### XVII. magyar kir. államsorsjáték,

melynek tiszta jövedelméből a magyar nemzeti színház nyugdíjintézete két tízedrészben, a magyar gardasszonyok országos egyesülete, a gyógyult elmebetegségeket gyógyító egyesülete, a budapesti gyermekbarát egyesület, a m. kir. vagyonnal állami hivatalnokok özvegyei és árvái részére létesítendő alap, a kolozsvári „Mária Valéria” árvaház, a szatmármegyei nagykarolyi nőiiskola, a magyar képzőművészek nyugdíjalapja, a Zágrábban létesítendő Horvát-Szlavon országos javítóház egyenkint egy tízedrészben fog részesített.

E sorsjáték összes 3282-ben megállapított nyeresémény az alább következő játéktér szerint 160 000 forintira rúgnak és pedig:

|                 |            |                      |          |
|-----------------|------------|----------------------|----------|
| 1 fenyőnyereség | 60,000 frt | 2 nyereség egyenkint | 2000 frt |
| 1 „             | 15,000 frt | 4 „                  | 1000 frt |
| 1 „             | 10,000 frt | 20 „                 | 500 frt  |
| 1 „             | 5,000 frt  | 50 „                 | 100 frt  |
| 1 nyereség      | 4,000 frt  | 200 „                | 50 frt   |
| 1 „             | 3,000 frt  | 800 „                | 10 frt   |

az összes nyeresémények készpénzben fizetnek ki.

A húzás visszavonhatatlanul 1893. December 28-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 forinttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a lottóigazgatóságnál Budapesten (Pest fővárnak felelelt), a hová a megrendelt ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lottó, sőt és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercuriál” és minden városban és nevezetesebb helységeken felállított egyéb sorsjegyáruló közegnél.

Budapest, 1893 augusztus 1. 1075. (2—4) M. kir. lottóigazgatóság.

## Alapított 1858-ban.

Bátor vagyok a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a

## Belmagyar-utca 23. szám alatt

## id. Knauer József

mű- és épület-lakatos üzletét átvetttem.

Külföldön szerzett tapasztalataimnál fogva főterek- vésem a jutányos és pontos munka.

Elvállalok minden e szakmába vágó mű- és épület-munkát; ugyisint szalon díszmü-tárgyakat bármint kivitelben. Különleges- ségeim, szoba páncélozások, ajtók, rekeszek, vasszekrények eredeti francia minták szerint.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel:

1105 (1—5)

**Fekete Sándor,**

mű és épület lakatos.

## Alapított 1858-ban.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy a hely-beli piacon főter 12. szám alatt (volt Frölich-féle házban) egy teljesen új berendezést

## NORINBERGI,

DISZMÜ-, JÁTÉK- ÉS VADÁSZ-KELLÉKEKKEL

felszerelt üzletet nyitottam, a melyet

## SCHUSTER EMIL

törvénysz. bejegyzett cég alatt folytatok,

a hol a legujabb Karácsonyi és Újévi ajándékok kaphatók.

Továbbá ajánlom a nagyérdemű vadászközönség részére legjobb minőségű töltényhüvelyeket és fajtásokat minden Caliberben, gamaschnikát, vadásztáskákat, kutyaostorokat és nyakraválókat. Természetű állatfejeket kópasztárból, u. m. szarvas és őzfejek valódi agancsokkal, továbbá kutya-, róka- és nyulfejeket.

Mindenféle állatok és madarak kitévése természetűen eszközöltetik.

Vívó eszközök legjobb minőségben.

Valódi sollingeni vívó kardok és vitörök (külön pengék), továbbá legjobb minőségű maszkok kardvíváshoz, rövidebb és hosszabb nyakrésszel és vitör maszkok, késztyük kard és vitörhöz.

Postai megrendeléseket gyorsan eszközölk.

Kiváló tisztelettel:

**SCHUSTER EMIL.**

1077. (5—20)

## ARANYOZÓ ÜZLET

KOLOZSVÁRTT,

Belközép-utca, Minorita-épület 10-ik szám.

Alantírt van szerencsém a mélyen tisztelt közönség tudomására adni, miszerint a Hid-utczából

## ARANYOZÓ MŰHELYEMET

a Minorita-épület bolt helyiségébe áttettem.

Elvállalok minden e szakmába vágó aranyozásokat, ugyisint: új répkereket és tükör-kereket, függönytartókat, mindenféle szobadíszítési aranyozásokat a legjutányosabb árban.

Bátor vagyok a mélyen tisztelt Főtisztelendő uraknak tudomására adni, hogy elvállalok egészen új oltár készítését, régi oltár újbóli aranyozását, mindenféle aranyozott templomi díszítéseket a legjobb és tiszta arannyal való aranyozását felelősség mellett.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan készítek.

A mélyen tisztelt közönség pártolását kérve,

alázatos szolgálja:

1000. (16—36)

**KASS ANTAL,**

aranyozó.

## VALÓDI

## MEDICINAL COGNAC

F. CURVOASSIR & CURLIER FRERES

## COGNACBAN.

(Alapított 1828. évben.)

Kapható Kolozsvártt:

**Dr. Hintz (Palóczy) gyógyszer-tárában.**

1007. (10—10)